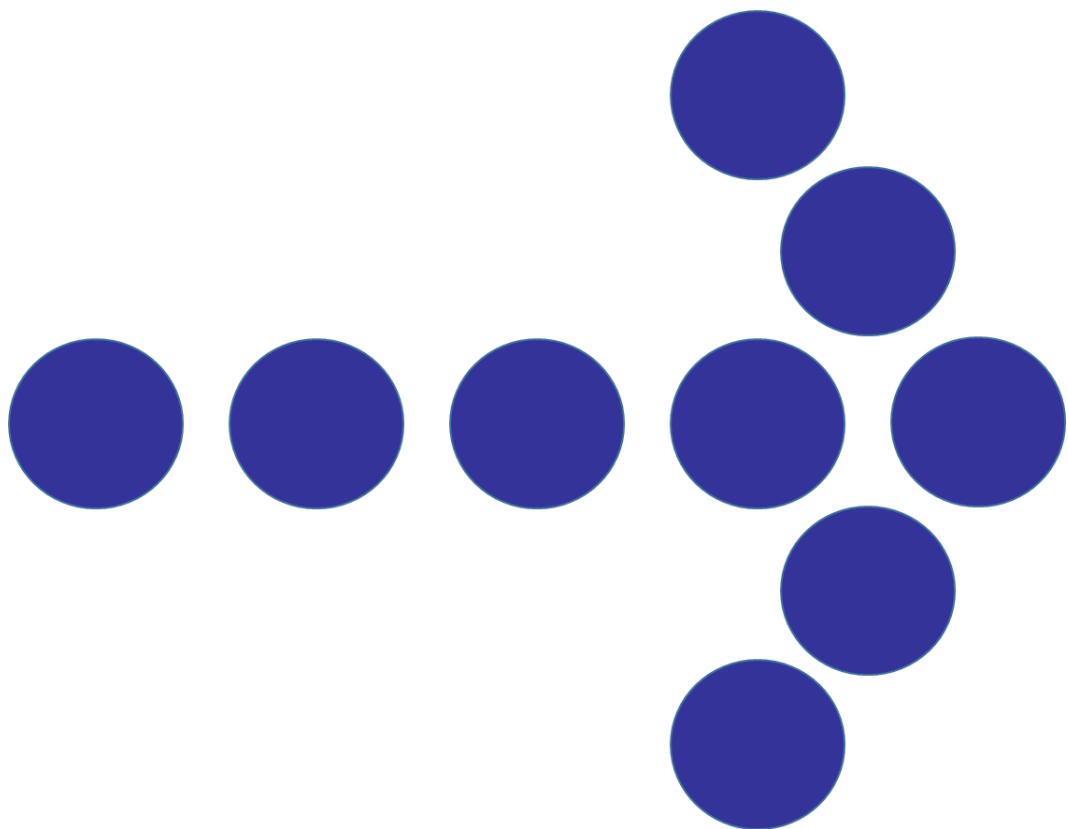

Prevajanje ključ do pravičnega razumevanja

**Vodnik za
naročanje prevodov**

**Nejezikoslovcem
naročanje prevodov
pogosto povzroča
težave.**

**Nasveti, ki sledijo,
vam bodo pomagali
zmanjšati te težave.**

Prevajanje ali tolmačenje – v čem se razlikujeta?

**Prevajanje je pisno,
tolmačenje pa ustno.**

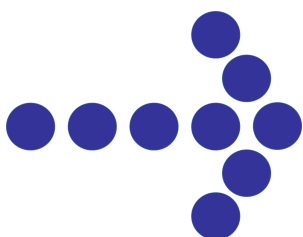
Če delate s pisnimi dokumenti – npr. priročnikom za uporabo za svoje nemške odjemalce, panoji za prodajno akcijo v Argentini, poročili, ki jih v kitajščini vloži vaša nova podružnica v Šanghaju, in jih morate prebrati in razumeti – potem potrebujete prevajalca.

Če želite na kraju samem – npr. na obhodu laboratorijev z gosti iz Mehike, na sestanku upravnega odbora na Japonskem, na roditeljskem sestanku z družino, ki je pred kratkim prispela iz Somalije – komunicirati z ljudmi v tujem jeziku, potem potrebujete tolmača.

Ali je prevajanje sploh potrebno?

Namesto da bi dali prevesti po vrsti vse dokumente, na stotine strani, se s svojim naročnikom (ali komercialisti) raje odločite, katere informacije dejansko potrebujete. Načeloma lahko oklestite vse nebistvene dele besedila, tudi pozdravne fraze in sezname vseh oddelkov v podjetju, ki so sodelovali pri uspešnem trženju izdelka. Vaši naročniki oziroma partnerji iz tujine teh oddelkov ne poznajo in jih ti tudi ne zanimajo. Taki deli besedila lahko dosežejo ravno nasprotni učinek od zelenega in prikažejo vaše podjetje kot samozadostno in arogantno.

- **Neko francosko podjetje je s pomočjo strokovnega prevajalca, ki je pred začetkom prevajanja označil dele, ki se ne nanašajo na tuje naročnike, 500-stranski priročnik skrčilo na 230 strani.**
- **Družba patentnih odvetnikov se za kratek ustni povzetek japonskih patentov redno obrne na strokovnega prevajalca. Skupaj izberejo dokumente, ki jih je treba v celoti prevesti.**

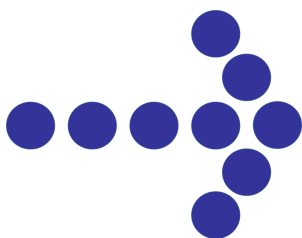
Prevajajte samo pomembne dele dokumentov ali pa sestavite krajše dokumente v materinščini, in te nato pošljite prevajalcu.

Slika odtehta tisoč besed

Naj besede ne nosijo vedno celotnega bremena sporočila.

Preudarna uporaba zemljevidov, slikovnih diagramov in grafičnih prikazov lahko tujemu bralcu učinkoviteje predstavi vsebino kakor pisno besedičenje in pretirano strokovni opisi. S tem boste tudi olajšali delo prevajalcu in zmanjšali možnost napak pri iskanju ustreznih strokovnih izrazov, po vsej verjetnosti pa se bodo znižali tudi stroški za prevajanje.

- **Švedski velikan za pohištvo in gospodinjske pripomočke Ikea ima 316 trgovin v 38 državah, kjer je zastopanih 25 različnih jezikov. Za vodenje kupcev pri sestavljanju opreme največ uporablja sheme brez besedila. 80 odstotkov navodil sestavljajo samo slike; preostalih 20 odstotkov sestavlja potrebno besedilo za sporočanje varnostnih informacij.**
- **Londonsko letališče Heathrow vsako leto skozi svojih pet terminalov s pomočjo mednarodno priznanih slikovnih diagramov prepelje več kot 65 milijonov potnikov iz vseh delov sveta.**

Besedilo uporabljajte samo, kadar je to potrebno ali kadar je to najučinkovitejši način za jasno izražanje vaših sporočil.

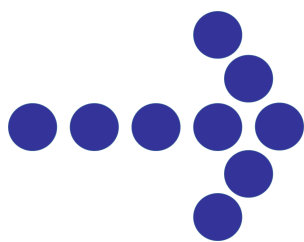
Naj bo vaš način razmišljanja mednaroden že od samega začetka

Izogibajte se klišejskega razmišljanja, povezanega z enim samim kulturnim vzorcem. Omenjanje nacionalnega športa vaše dežele lahko doseže ravno nasproten učinek od zelenega. Podobno je tudi z literarnimi in kulturnimi metaforami. Previdnost je prav tako potrebna pri omenjanju delov človeškega telesa, saj se ti v različnih kulturah različno obravnavajo.

Pri pisnih dokumentih se nikar ne omejujte s ponazoritvami, ki zunaj vaše domovine nimajo enakega pomena, saj bi bil prevajalec v tem primeru prisiljen izbirati okorne besedne igre ali se zatekati k približnim rešitvam.

Britanski premier je japonskim gospodarstvenikom rekel, da namerava "iti do nazga" (storiti vse, kar je v njegovi moči), da uredi gospodarstvo Združenega kraljestva. Začudeni obrazi: kulturna vrzel.

Leta 1942 je feldmaršal Montgomery nebritanske poslušalce radia BBC zmedel s prisposodo s področja kriketa: "Udarili jih bomo za šest" (presenetili jih bomo nepripravljene), je povedal vojakom na predvečer bitke pri El Alameinu.)

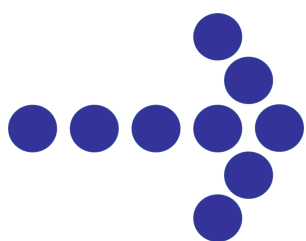
Če želite, so vaša besedila seveda lahko nekoliko lokalno obarvana, vendar pa se pri strokovnjakih za tuje jezike najprej pozanimajte, ali je prilagoditev takih posebnosti sploh mogoča. Poskrbite tudi, da bodo telefonske številke in številke telefaksa navedene z območnimi kodami.

Kaj pa cena ?

Čeprav visoka cena ni nujno jamstvo za dobro kakovost, si upamo trditi, da boste pod določeno višino cene le težko dobili prevod, ki bi lahko bil v ponos vaši družbi in bi primerno predstavil vaše izdelke.

Bodite stvarni. Koliko strani lahko prevajalec prevede v eni uri? Koliko časa pričakujete, da bo posvetil prevajanju besedila, ki bo predstavljalo vaše izdelke ali storitve? (Koliko časa je vaša ekipa porabila za pripravo izvornika?)

Ko izbirate ponudnika, izračunajte, koliko denarja ste porabili za razvoj izdelka ali storitve, s katerima se želite uveljaviti v tujini. Če si ne morete privoščiti strokovno opravljenega prevoda, nemara še niste pripravljeni za nastop na mednarodnem trgu.

Dodana vrednost, ki jo ponuja prevajalska agencija (izbira prevajalca, projektno vodenje, nadzor nad kakovostjo, pretvorba datotek, standardizirana predstavitev večjezičnih projektov itd.), ima resda svojo ceno, vendar pa vam lahko prihrani ure dela.

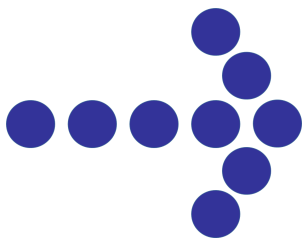
Kako pomemben je slog?

Nekateri prevodi so že od samega začetka brezupno neuporabni.

Navodilo za uporabo Tehao akumulatorskega brivnika RCCW-320: Pretihotapite rezilo (referenčna vrednost ca. 400 g) navpično po mišici. Nato vlecite za kožo in počasi brijte nazaj.

Pogosto so rezultat strojnega prevajanja ali delo nedomačih govorcev, ki se le s težavo prebijajo skozi besedilo, držeč pri tem v eni roki slovnico, v drugi pa slovar. Taki prevodi so vredni posmeha.

Drugi prevodi so s strokovnega stališča sicer natančni, vendar pa stavki ne tečejo tako gladko, kot bi morali, saj sta besedni red in besedni zaklad pretirano pod vplivom izvirnega jezika. Taki prevodi so lahko dovolj dobri za bralce, ki poznajo tematiko in znajo brati med vrsticami ali si za to lahko vzamejo čas.

Številni prevajalci ali prevajalske agencije kot standardno delo pogosto zagotavljajo

»informativne« prevode namesto »predelav« ali »priredb«. Da bi se

izognili nesporazumom, takoj na začetku razčistite, kaj vam ponujajo, in dogovor potrdite v pisni obliki.

Strokovnjaki se bodo pogosto zatekali k natančnemu, vendar neizpiljenemu informativnemu prevodu. Navadno je besedilo na tak način mogoče prevesti hitreje in ceneje, kakor če bi ga želeli pripraviti za objavo.

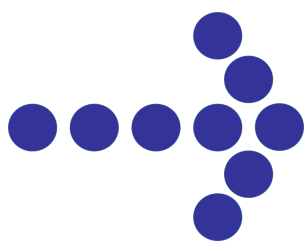
Verjetno pa informativni prevod ne bo zadoščal, če boste želeli biti uspešni pri prodaji svojih izdelkov ali pri prepričevanju strank ali če vam podoba vašega podjetja veliko pomeni.

Uprite se skušnjavi, da bi prevajali sami

Govoriti ni enako kot pisati. Govorniška spretnost še ni jamstvo za elegantno, slogovno razgibano pisanje. Četudi se redno uspešno sporazumevate v francoskem, nemškem ali španskem jeziku in preživite veliko časa v državah, v katerih te jezike govorijo, bo v 99 primerih od stotih vaše pisno poznavanje tujega jezika nemudoma moč prepoznati kot »tuje«.

To je lahko pomembno ali pa tudi ne.

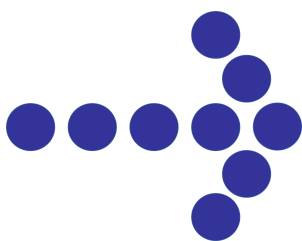
Pomembno je lahko, če (1) je vaša glavna konkurenčna prednost cena (naročniki, pri katerih igra najpomembnejšo vlogo cena, se bodo z marsičim sprijaznili, če bodo le razumeli osnovno sporočilo) ali če (2) želite poudariti določen element tujega.

Če se želite prikazati v mednarodni luči, vam bo manj etničen pristop verjetno prišel bolj prav. V številnih kulturah nerodna in površna uporaba lokalnega jezika – zlasti če ga uporablja domači govorec angleščine, ni prav nič zabavna. Je celo žaljiva.

Dokončno oblikujte besedilo, preden ga daste prevesti

Naj si še tako želite, da bi se prevajalec čim hitreje lotil prevajanja, se morate zavedati, da bo prevajanje osnutka besedila, ki ga boste sproti še spreminjali in dopolnjevali, v vsakem primeru zamudnejše in posledično tudi dražje (ter po vsej verjetnosti bolj moteče), kakor če bi nekoliko počakali in dali prevesti končno različico besedila. In kar je še huje, več ko je različic besedila, večja je verjetnost napak v končnem besedilu. Včasih nimamo izbire.

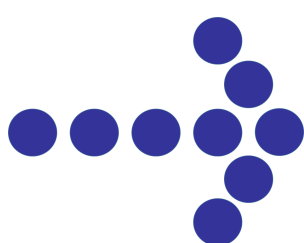
Roki so lahko tako kratki, da je besedilo preprosto treba začeti prevajati, še preden je oblikovana njegova končna različica. V takem primeru poskrbite, da bo vsaka različica opremljena s podatki o času in datumu njenega nastanka, in da bodo na vseh različicah besedil, ki jih boste posredovali prevajalcem, jasno označene spremembe.

Kaj pa strojno prevajanje?

Kadar se vam mudi in vas zanima bistvo nekega dokumenta, namenjenega le vaši osebni uporabi (znotraj podjetja), vam lahko pride prav strojni prevod.

Na splošno velja, da se strojno prevedena besedila ne uporabljajo zunaj hiše, ne da bi za to imeli izrecno soglasje partnerjev. Taki prevodi preprosto niso primerni za splošno uporabo, poleg tega pa z njimi tvegate, da bo vaše izražanje delovalo nerazločno in neumno.

Ena od možnosti je, da strojni prevod skrbno pregleda in lektorira izkušen prevajalec, vendar mnogi prevajalci te naloge ne bodo hoteli sprejeti. Besedila, ki so jih prevedli računalniški programi, so po mnenju številnih prevajalcev tako zelo zmaličena, da jih je bolje na novo prevesti.

Nekatere prevajalske agencije in drugi izvajalci so za posebne jezikovne pare in področja razvili lastno programsko opremo; oni bodo dosti boljše zadeli bistvo kot cenena "paketna" programska oprema. Seveda pa to ne bo zastonj in še vedno bo potreben pregled prevajalca.

The Wall Street Journal je po preizkusu dveh avtomatskih prevajalnikov takole zaključil:
"Te storitve so sprejemljive za popotnike in tiste, ki želijo prevesti pismo daljnega bratranca. Nikakor pa jih ne bi uporabil za poslovanje ali nekaj, kar vsaj približno zahteva točnost."

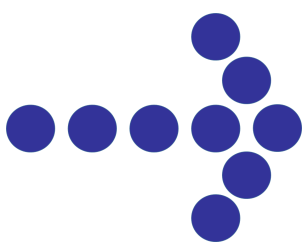
(A Closer Look)

Povejte prevajalcu, čemu je prevod namenjen

Govor je nekaj drugega kot spletna stran. Prodajni prospekt ni enak kataloškem zapisu. Naslov diagrama ni usmerjevalni napis. Časopisnega članka, objavljenega v News of the World, ne gre enačiti s prospektom za javno ponudbo za nakup delnic.

Slog, izgovorljivost, izbira besed in dolžina stavkov, vse to se spreminja v skladu s tem, kje bo besedilo objavljeno in kaj bi z njim radi dosegli. Izkušen prevajalec vas bo najbrž po obojem povprašal, zato o namenu besedila in mestu objave že prej razmislite.

Najboljše rezultate boste dosegli, če boste stalno sodelovali z določenim prevajalcem ali skupino prevajalcev. Dlje ko boste z njimi sodelovali, bolje bodo poznali vašo poslovno filozofijo, strategijo in produkte in tem uspešnejši bodo njihovi prevodi.

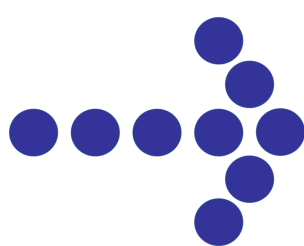
razumljiv.

Ne pozabite povedati prevajalcu, komu je besedilo namenjeno, saj bo njegov prevod tako lahko naredil večji vtis na ciljnega uporabnika in bo zanj tudi bolj

Učitelji, univerzitetni profesorji in študenti? Na vašo odgovornost.

Mnoge gospodarske družbe, ki potrebujejo prevod v tuj jezik, se najprej obrnejo na oddelek za tuje jezike v lokalni šoli ali na univerzi. Taka odločitev je, kadar gre za prevod za potrebe znotraj družbe, včasih sicer pravilna (na primer, kadar hočete vedeti, kaj vam pošiljatelj sporoča), toda izredno tvegana je, kadar gre za promocijsko gradivo.

Poučevanje tujega jezika je zahtevno in zanj so potrebni določeno znanje in spretnosti, toda ti so le redkokdaj enaki tistim, ki so potrebni za izbrušen in eleganten prevod. Tveganje je še toliko večje, če se odločite prevajanje zaupati študentom, kar se zdi udobna in poceni rešitev.

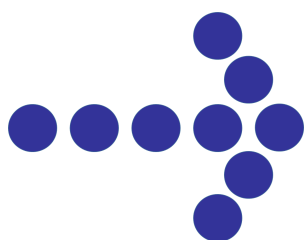
Vprašanje: Ali bi bili za to, da bi študentje medicine opravljali manjše operacije in si tako plačevali študij? (Ali bi svojo publikacijo/ dopis/ letno poročilo/ govor lahko označili kot "manj pomembne"?) Ali bi zaupali pripravo računovodskih izkazov vaše družbe študentom ekonomije zato, da bi privarčevali?

Strokovni prevajalci prevajajo v svoj materni jezik

Če potrebujete prevod kataloga v nemščino ali ruščino, poiščite prevajalca, čigar nemščina oziroma ruščina je njegov materni jezik. Govorci, katerih materni jezik je angleščina, prevajajo iz tujih jezikov v angleškega.

Kot naročnik prevodov se tega morda ne zavedate, toda prevajalci, ki ne upoštevajo tega temeljnega pravila, se zelo verjetno ne zmenijo niti za druge pomembne vidike kakovosti.

Seveda so tudi izjeme, vendar pa teh ni veliko. Če vam ponudnik storitev zatrjuje, da sodi med izjeme, ga prosite, naj vam pokaže nekaj svojih dotedanjih izdelkov. Če boste ugotovili, da je prevod natančen in berljiv, ter vam bo prevajalec jamčil, da bo vaše besedilo prevedel enako kakovostno – zakaj pa ne? Včasih prevajalec, ki ima dovolj strokovnega znanja na določenem področju, lahko sprejme prevod v zanj tuji jezik. V tem primeru je treba le poskrbeti, da prevod pred tiskanjem skrbno pregleda, in ne le bežno preleti domači govorec z občutkom za jezik.

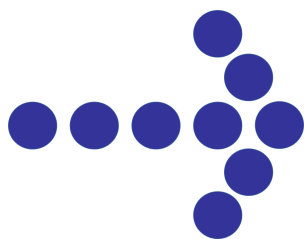

Ali prevajalci, ki živijo zunaj domovine, izgubijo stik s svojim maternim jezikom? Morda tisti, katerih storitve so na najmanj zahtevni ravni, toda jezikoslovci bodo svoje jezikovne spretnosti skrbno negovali, kjer koli že bodo.

Kateri jezik govorijo vaši bralci?

Špansko v Madridu ali Ciudadu de México? Britansko ali ameriško angleščino? Povprašajte svoje partnerje v tujini, da bi izvedeli, kaj natančno potrebujejo.

Pomemben je tudi besedni razpon (register). Je besedilo namenjeno zdravnikom in zdravstvenemu osebju ali uporabnikom zdravstvenih storitev? Prodajate varčevalne instrumente širši javnosti ali investicijske sklade finančnikom v Luksemburgu?

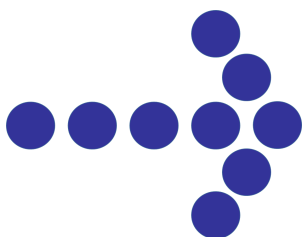
Govorite jezik tistih, ki so jim vaša besedila namenjena. Vživite se v njihov položaj in ugotovite, kako vaši izdelki in storitve lahko ustrezajo njihovim potrebam.

Bodite konkretni. Bodite natančni. (Seveda enako velja za promocijsko gradivo v izvornem jeziku.)

Vedoželjen prevajalec je najboljši

Vaših besedil nihče ne bo prebral tako pozorno kot prevajalec. Med delom bo po vsej verjetnosti odkril nejasnosti, ki zahtevajo pojasnilo. To je dobro za vas, saj boste tako lahko izboljšali kakovost izvirnika.

- **Neki evropski strokovnjak za video igre je opazil, da vodstvo v resnici ne razume svoje lastne politike delniških opcij, dokler niso naročili angleškega prevoda: prevajalec je zastavil veliko vprašanj in izdelal prevod, ki je bil veliko bolj jasen kot izvirnik.**
- **“Če je le mogoče, počakamo na prevode svojih besedil, preden damo izvirnike v francoščini v tisk,” pravi glavni ekonomist večje banke v Parizu. “Razlog je preprosto v tem, da naši prevajalci natančno spremljajo naše delo. Njihov kritični pogled nam pomaga identificirati šibka mesta v izvirniku.**

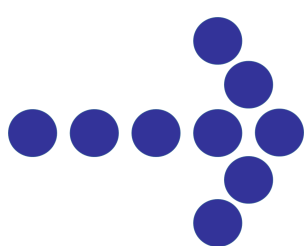

Dober prevajalec v celoti razčleni stavke izvirnega besedila, preden ustvari nove v ciljnem jeziku. In naročniku sproti zastavlja vprašanja.

Bolj ko je tematika vašega besedila tehnične narave, bolj je pomembno, da jo prevajalec temeljito obvlada

Če boste posredovali osnovne informacije petim domačim govorcem katerega koli jezika in jih prosili, da izdelek opišejo z največ stotimi besedami, boste dobili pet različnih besedil, med katerimi bodo nekatera jasnejša in lažje berljiva od drugih. Besedila, ki jih bodo napisali ljudje, ki so seznanjeni s tematiko, bodo boljša. Enako velja tudi za prevajalce.

Kadar je le mogoče, osebno spoznajte svoje prevajalce – ne samo vodje projekta, temveč tudi same prevajalce, ljudi, ki bodo dejansko prevajali vaša besedila. Prav tako poskrbite, da bodo tudi oni spoznali vas.

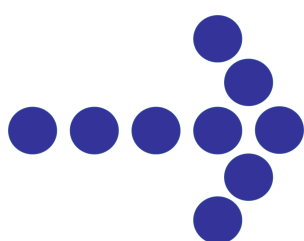

Pogovarjajte se s svojimi prevajalci. Tematiko, ki jo prevajajo, morajo dobro poznati; če je ne, je čas, da izberete drugega ponudnika. Prevajalci naj se ne bi seznanjali s tematiko na vaše stroške, razen če se niste izrecno tako dogovorili.

Stavljeno besedilo naj lektorira prevajalec

Vedno. Tudi če ste vpeljali zanesljive postopke, pri katerih sodelujejo zanesljivi ponudniki prevajalskih storitev, ki temeljito poznajo vašo družbo, lahko dobronamerni nejezikoslovci z dodatki v zadnjem trenutku (naslovi, napisi, zamenjavo besed) uničijo sicer uspešno preveden dokument.

Kaj hitro se lahko spotaknemo. Dobro misleč nemški poslovnež je na primer besedi "Headquarters" odrezal "s", češ "saj imamo samo en sedež". Francoski stavci angleškemu neštevnemu samostalniku "information" redno dodajajo "s". Leta 2009 je bil gumb "RESET" (ponastavi), ki ga je ameriška zunanja ministrica Hillary Clinton dala svojemu ruskemu kolegu, v njegovem jeziku pomotoma označen kot "OVERCHARGED" (prenapolnjeno, preobremenjeno). O lektorju pa niti sledu!

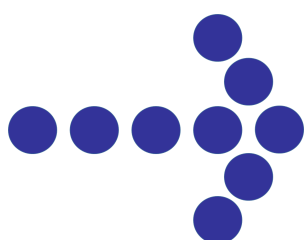
Poskrbite, da boste imeli vedno pri roki domačega govornca z razvitim občutkom za jezik, da bo sprti pregledal še zadnje malenkosti. Dokončnih sprememb v besedilu ne sporočajte po telefonu, ker jih sogovorniki pogosto slišijo napačno ali pa jih sploh preslišijo.

Vsak jezik ima svoja pravopisna pravila

Mnogi tiskarji in pisarniško osebje se tega dejstva ne zavedajo ali pa ga ne jemljejo resno in tako včasih samodejno "popravijo" besedilo v tujem jeziku in ga uskladijo z normami svojega jezika.

Tako je v francoščini med besedo in dvopičjem vedno presledek, narekovaji pa imajo vedno obliko « ». V nemščini se samostalniki pišejo z veliko začetnico, v španščini in francoščini pa se tako meseci kakor dnevi v tednu pišejo z malo začetnico. In, za božjo voljo, nikoli ne pišite "n" namesto španskega "ñ" ...

V ZDA je transparent v dveh jezikih oglašal občinsko praznovanje "100 anos". Año je leto; ano je anus. (Bi si upali izpustiti vejico pod črko Q? What a uestion!)

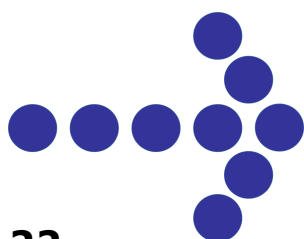
Tudi najmanjša pravopisna napaka lahko naslovnika odvrne od branja besedila, zato upoštevajte pravopisna pravila jezika, v katerega prevajate.

Razlika med prevajalci in dvojezičnimi osebami

Strokovni prevajalci so predvsem pisci, ki znajo v ciljnem jeziku ustvariti dobro berljivo besedilo. Na splošno tekoče obvladajo tudi enega ali več izvornih jezikov. Najpomembnejše pa je, da so učinkovit most med jeziki, v katerih delajo. Z uporabo primerne sloga in izrazja znajo posredovati sporočilo izvirnega besedila v svoj materni jezik.

Dvojezičnost je nekaj povsem drugega. Dvojezične osebe tekoče govorijo dva jezika, vendar pa niso nujno sposobne posredovati informacij med jezikoma, zlasti ne v pisni obliki. Izkušnje kažejo, da marsikatera oseba, ki velja za dvojezično, na splošno precenjuje svoje komunikacijske sposobnosti.

Draga francoska veriga za prodajo sendvičev Lina's je oglaševala za franšize v tujini z besedilom, ki ga je skoval samooklicani dvojezični uslužbenec. Slogan: "Jutri bomo čakali na vašo dinamičnost." Odziv: nula.

Dvojezičnost sama po sebi ni jamstvo za tekoče pisno izražanje ali večje prevajanje.

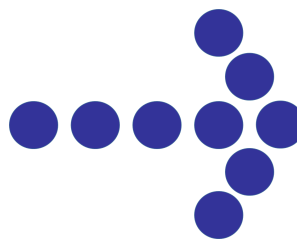
"Tehnični izrazi povzročajo malo prevajalskih težav"

Splošno veljaven mit

Znanstveno izrazje na področjih, kot sta na primer botanika ali zoologija, je eksaktno in mednarodno, seveda če se pravilno uporablja. Ilustrirani seznam rezervnih delov, recimo v priročniku za vzdrževanje oklepника, je običajno mogoče prevesti brez večjih težav.

Kljub temu so tako kot vsi drugi avtorji tudi strokovnjaki, ki pišejo o strokovnih tehničnih zadevah, nagnjeni k napakam, pretirani uporabi soznačnic in okornim spremembam tona.

Strokovni prevajalci morajo biti, tako kot vsi drugi prevajalci, dobro izurjeni, da bi bil lahko njihov prevod vsaj približno tako uporaben, kot je izvirnik. Včasih pa je prevod celo boljši od izvornika; to ni presenetljivo, glede na to, da je prevod rezultat zbranosti, znanja in razmišljanja. Nepravilna uporaba strokovnih izrazov v prevodu je pogosto posledica prevajalčevega pomanjkljivega razumevanja besedila. Ena od rešitev je, da prevajalec sodeluje s strokovnjakom v podjetju, ki vnaprej pripravi besednjak in prevajalcu posreduje referenčno gradivo, nazadnje pa še pregleda končno besedilo.

Vedno poskrbite, da bo v zadnji fazi prevajanja, še pred tiskanjem, besedilo pregledal strokovni prevajalec ter popravil slovnične, skladske in slogovne napake, zlasti če vaši strokovnjaki niso domači govorniki ciljnega jezika.

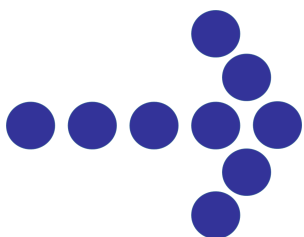
Izbira izvajalca

Imeti morate jasno predstavo o tem, kaj lahko od prevajalca pričakujete.

Zahtevajte vzorce dokumentov, ki jih je že prevedel – ne samo imena naročnikov, temveč konkretna besedila, ki so rezultat njegovega dela in s katerimi je zadovoljen. Če želite prevod vaše spletne strani, prevajalca prosite, naj vam pokaže spletne strani, ki jih je že prevedel. Enako velja za brošure in govore. Vzorce nato posredujte zanesljivemu domačemu govorcu z občutkom za jezik (nemara kakšni tuji podružnici ali partnerju) in ga prosite za mnenje.

Če ponudnik opravlja dejavnost že več let, ne more pa vam pokazati prevodov, ki so mu v zadovoljstvo in ponos, ste v težavah (in on tudi).

Ponudniku storitev povejte, da bo njegovo ime skupaj s fotografijo natisnjeno v kolofonu prevedenega dokumenta.

Navedba imena prevajalca v vašem dokumentu vas nič ne stane, ponudnike pa spodbuja k temu, da kar najbolje opravijo svoje delo.

Pozor: prevajalci lahko vztrajajo pri podpisu krtačnih odtisov, da bi na ta način zavarovali svoj ugled in vam prepričali, da jih ogoljufate. Vsekakor jim dovolite ta podpis.

Načrtujte vnaprej: če namerava vaša družba nastopati na tujih trgih, že zdaj začnite iskati sposobne prevajalce. Ko boste začeli pripravljati besedila za prevod, dajte prevajalcem na voljo dovolj časa.

Poskrbite za tisto, kar je v vaši moči: pretehtajte možnost sestave slovarja za interno uporabo. (Tak slovar je, mimogrede, izvrsten pripomoček za zagotovitev višje stopnje doslednosti vaših izvirnikov.) Sodelujte s prevajalci in zaposlenimi pri izdelavi dvojezične različice.

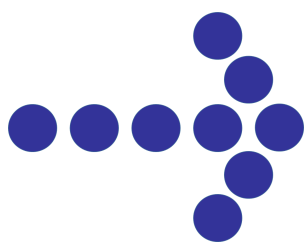
Kaj v resnici potrebujete?

Kakšen prevod potrebujete in kakšna finančna sredstva imate na voljo? Boste prevod objavili ali ga boste uporabili kot informativno gradivo? Boste besedilo strojno prevedli ali pa boste povzeli bistvo besedila?

Ena izmed možnosti je, da izračunate, koliko ljudi bo bralo vaša besedila. Jih boste objavili v tiskanih medijih po vsej državi ali so namenjena le za interno uporabo, za obveščanje skupine 12 ljudi? Kako lahko hudo pomanjkljiv prevod vpliva na celostno podobo vaše družbe in/ali zakonsko odgovornost?

Potem ponovno preverite potrebna finančna sredstva.

Prevajanje je dejavnost nižnih trgov. Tudi kategorija "za objavo" se nanaša na širok spekter storitev in ponudnikov, ki zagotavljajo enako širok razpon cen. Skupina, ki je odlično opravila svoje delo pri prevodu priročnikov za uporabo programske opreme, ni nujno prava izbira tudi za prevod vašega letnega poročila.

Za oglase v prestižnih revijah in za drage usmerjevalne napise je smiselno naročiti besedilo vrhunske kakovosti. Za interna obvestila ali dokumente z omejeno naklado pa je povsem sprejemljiva tudi manj zloščena (in hkrati cenejša) rešitev.

Sodelujte

Slabo uslugo si boste naredili, če s celotnim postopkom prevajanja ne boste želeli imeti nobenega opravka. Če si ne boste vzeli dovolj časa, da bi ponudnike storitev podrobno seznanili s svojimi željami, je malo verjetno, da boste dobili tisto, kar hočete ali potrebujete.

Namesto da tajnici naročate: "Pošljite tole prevajalcu," si raje vzemite deset minut časa in se sami pogovorite s prevajalcem (ali celo z vodjo projekta). Bržkone boste tako privarčevali nekaj denarja in si tudi prihranili stres v nadaljnjem postopku.

Povzeto po - naslov izvirnika:

Translation – getting it right

A guide to buying translations

Avtor: **Chris Durban**

American Translators Association

Institute of Translation & Interpreting

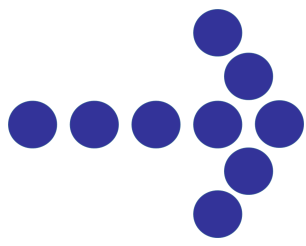
www.iti.org.uk

CILT The National Centre for Languages

www.cilt.or.uk

Société Française des Traducteurs

www.sft.fr

Na stotine vzrokov je, zakaj prevajalski projekt lahko zaide z začrtane poti; med njimi so smešno kratki roki, nejasnosti v izvornem besedilu, ki se v prevodu še povečajo, če prevajalec ne zahteva pojasnil, napačna uporaba programa za strojno prevajanje, opustitev korektur krtačnih odtisov, ki naj bi jih opravil domači govorec, blažena nepoučenost pretirano samozavestnega prevajalca, ki deluje v prazno, nezadostna koordinacija velikih projektov, slabi poceni samostojni prevajalci, slabi dragi samostojni prevajalci, slaba poceni prevajalska agencija, slaba draga prevajalska agencija, pomanjkanje sodelovanja naročnika in še in še.

Že če boste upoštevali samo polovico navedenih nasvetov, boste precej povečali možnosti za uspešen prevod.

DZTPS